

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA OBRAMBO

Na podlagi 102. in 114. člena Zakona o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami (Uradni list RS, št. 51/06 – UPB1 in 95/07 – ZSPJS - H) izdajam

**PROGRAM
UVAJALNEGA IN TEMELJNEGA USPOSABLJANJA
POVERJENIKOV ZA CIVILNO ZAŠČITO**

Ljubljana, 2009

KAZALO

A. SPLOŠNI DEL.....	3
1. IME PROGRAMA.....	3
2. UTEMELJITEV PROGRAMA.....	3
3. CILJNA SKUPINA.....	3
4. CILJI PROGRAMA.....	3
5. TRAJANJE PROGRAMA.....	3
6. OBVEZNI NAČINI PREVERJANJA IN OCENJEVANJA ZNANJA.....	3
7. POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM.....	4
8. POGOJI ZA NAPREDOVANJE V PROGRAMU.....	4
9. POGOJI ZA USPEŠNO DOKONČANJE PROGRAMA.....	4
10. KAJ UDELEŽENEC PRIDOBI Z DOLOČENIM PROGRAMOM.....	4
11. ORGANIZACIJA IZOBRAŽEVANJA.....	4
12. POSEBNOSTI IZVEDBE PROGRAMA.....	5
13. IZOBRAZBA, ZNANJA, VEŠČINE IN DELOVNE IZKUŠNJE, KI JIH MORAJO IMETI IZVAJALCI PROGRAMA.....	5
14. VIDEZ LISTINE.....	6
15. AVTORJI PROGRAMA IN KATALOGOV.....	6
B. POSEBNI DEL.....	7
16. PREDMETNIK.....	7
17. KATALOG ZNANJA.....	8
18. KONČNA DOLOČBA.....	10

A. SPLOŠNI DEL

1. IME PROGRAMA

Program uvajalnega in temeljnega usposabljanja poverjenikov za Civilno zaščito.

2. UTEMELJITEV PROGRAMA

Namen programa je seznaniti udeležence z osnovnimi vsebinami, ki jih poverjeniki za Civilno zaščito in njihovi namestniki (v nadaljevanju: poverjeniki za CZ) potrebujejo za usmerjanje izvajanja osebne in vzajemne zaščite prebivalcev ter organiziranje in usklajevanje izvajanja nalog zaščite, reševanja in pomoči v svojem okolju.

3. CILJNA SKUPINA

Usposabljanje je namenjeno poverjenikom za CZ.

4. CILJI PROGRAMA

Cilj programa je zagotoviti usposobljenost udeležencev za izvajanje osebne in vzajemne zaščite prebivalcev ter organiziranje in usklajevanje izvajanja nalog zaščite, reševanja in pomoči v svojem okolju.

5. TRAJANJE PROGRAMA

Usposabljanje traja 16 pedagoških ur (v nadaljevanju: PUR).

6. OBVEZNI NAČINI PREVERJANJA IN OCENJEVANJA ZNANJA

Znanje se preverja sproti pri posameznih vsebinah z metodama razgovora in reševanja problemov, pri simulaciji pa lahko tudi z metodo igranja vlog.

Ocenjevanja se ne izvaja.

7. POGOJI ZA VKLJUČITEV V PROGRAM

Program ne zahteva posebnih pogojev za vključitev razen imenovanja za poverjenika CZ, kar je v pristojnosti pošiljatelja.

8. POGOJI ZA NAPREDOVANJE V PROGRAMU

Udeležba na uvajalnem in temeljnem usposabljanju je pogoj za udeležbo na naslednjih dopolnilnih usposabljanjih za poverjenike CZ.

9. POGOJI ZA USPEŠNO DOKONČANJE PROGRAMA

Nobenih posebnih pogojev ni predvidenih za dokončanje programa razen udeležbe in aktivnega sodelovanja na predavanjih.

10. KAJ UDELEŽENEC PRIDOBI Z DOLOČENIM PROGRAMOM

Udeleženec po koncu programa pridobi osnovno usposobljenost za opravljanje nalog poverjenika CZ. Za poglobitev znanja in pridobitev dodatnih spretnosti in veščin naj se poverjeniki CZ permanentno usposabljujejo v dopolnilnih programih ter samoizobražujejo (z branjem strokovne literature, spremljanjem spletnih strani URSZR in podobnih strani na medmrežju).

11. ORGANIZACIJA IZOBRAŽEVANJA

Nosilec usposabljanja poverjenikov CZ je Uprava RS za zaščito in reševanje (v nadaljevanju: URSZR), izvajalci pa so občine ter s strani URSZR pooblašcene izobraževalne organizacije. Izjemoma in po dogovoru s pošiljateljem je lahko izvajalec tudi Izobraževalni center za zaščito in reševanje RS.

Usposabljanje se izvaja v kraju in objektih, ki jih izbere izvajalec usposabljanja oz. so dogovorjeni med njim in pošiljateljem.

Pri usposabljanju naj predavatelji uporabljajo naslednje učne metode in oblike dela: predavanje, razgovor, delo v skupinah z metodo reševanja problemov, študije primerov, demonstracijo in vaje. Izvedejo se naslednje vaje: presek stanja organiziranosti sistema varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (v nadaljevanju: SVNDN) v njihovem okolju; vsebina načrtov zaščite in reševanja v

občini ter naloge, osebna in vzajemna zaščita; pregled ocene ogroženosti njihovega okolja ter študije primerov nesreč v Sloveniji. Vaje se osredotočijo na okolje, v katerem je poverjenik imenovan. Vajam naj bo namenjeno najmanj 8 PUR. Predpostavke vaj naj bodo praviloma podprte z video posnetki nesreč.

V okoljih, kjer se predvideva, da bodo udeleženci uporabljali sredstva zvez ZARE, se jih v okviru tega programa usposobi tudi za rokovanje z le-temi.

Usposabljanje financira pošiljatelj.

12. POSEBNOSTI IZVEDBE PROGRAMA

Vsebino programa je treba prilagoditi predznanju udeležencev, oceni ogroženosti zaradi naravnih in drugih nesreč oziroma okolju, v katerem bodo poverjeniki CZ delovali. Če pošiljatelj pri svojih poverjenikih CZ ugotovi potrebo po dodatnem znanju in spretnostih, se lahko v dogovoru z izvajalcem usposabljanja program dopolni in posamezne vsebine razširi.

Izvajalec usposabljanja mora pri formiranju učnih skupin upoštevati predhodno znanje udeležencev, njihove izkušnje ter oceno ogroženosti okolja, iz katerega prihajajo. Pred začetkom usposabljanja se zato pripravi pregled udeležencev s podatki o že opravljenih usposabljanjih in izkušnjah s področja zaščite in reševanja ter od pošiljateljev pridobi njihove ocene ogroženosti ter načrte zaščite in reševanja (najmanj enega). Na podlagi izkušenj udeležencev ter ocen ogroženosti se predavatelji pripravijo na konkretno skupino udeležencev ter pripravijo predpostavke nesreč. Ocene ogroženosti ter načrte zaščite in reševanja udeleženci na usposabljanju tudi pregledajo in med vajami uporabljajo.

Pri posameznem usposabljanju naj sodeluje največ 25 udeležencev.

Pri usposabljanju poverjenikov za CZ je treba upoštevati predpise s področja varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami.

13. IZOBRAZBA, ZNANJA, VEŠČINE IN DELOVNE IZKUŠNJE, KI JIH MORAJO IMETI IZVAJALCI PROGRAMA

Predavatelji v tem programu so praviloma javni uslužbenci s področja zaščite in reševanja ali pripadniki sil za zaščito, reševanje in pomoč z večletnimi izkušnjami ter izkušnjami iz nesreč (lahko nekdanji uslužbenci ali pripadniki sil za ZRP, ki niso več aktivni).

Predavatelji morajo imeti osnovna pedagoško-andragoška znanja in/ali predavateljske izkušnje. Zaradi specifike programa in tematskih sklopov so pri izvedbi usposabljanja pomembne predavateljeve izkušnje iz nesreč in dobro poznavanje SVNDN (še posebej pri delu na predpostavkah in simulaciji nesreče).

14. VIDEZ LISTINE

Udeleženec na koncu usposabljanja dobi potrdilo o opravljenem programu z nazivom programa in datumom usposabljanja. V primeru, da je udeleženec zaradi upravičenih razlogov opravil le del programa, se na potrdilo dopiše ustrezna opomba.

15. AVTORJI PROGRAMA IN KATALOGOV

Avtorji programa in katalogov so: Vida Juratovec, Milan Leban, Olga Andrejek, Štefan Majcen, Janko Franetič, Julij Jeraj in dr. Andreja Lavrič.

B. POSEBNI DEL

16. PREDMETNIK/VSEBINE

- Ogroženost zaradi naravnih in drugih nesreč v Sloveniji
- Sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (SVNDN)
- Načrti zaščite in reševanja
- Zaščitni ukrepi
- Sile in sredstva za zaščito, reševanje in pomoč
- Osebna in vzajemna zaščita
- Opazovanje, obveščanje in alarmiranje ter znaki za alarmiranje
- Sistem zvez ZARE
- Vloga centrov za obveščanje 112
- Vodenje SVNDN
- Vloga in naloge nadrejenega poveljnika CZ, njegovega namestnika in članov štaba CZ – pristojnosti in posebna pooblastila
- Vodenje intervencij – pristojnosti in posebna pooblastila vodje intervencije
- Vloga in naloge poverjenika za CZ
- Varnost in zdravje pri delu
- Psihološki vidiki nesreč
- Odnosi z javnostmi

17. KATALOG ZNANJA

Katalog znanja za predmet vsebuje ime predmeta oz. vsebine, predmetno specifične kompetence in operativne cilje. Operativni cilji določajo informativne in formativne cilje.

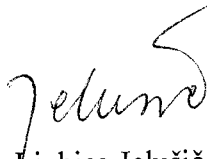
Vsebina ali kompetenca	Informativni cilji (vsebina, teorije, modeli, strokovni standardi)	Formativni cilji (veščine, metode, postopki, koncepti, strategije)
	Udeleženec:	Udeleženec:
Ogroženost zaradi naravnih in drugih nesreč v Sloveniji	Spozna ogroženost Slovenije in ocene ogroženosti lokalnega oz. delovnega okolja	
Sistem varstva pred naravnimi in drugimi nesrečami (SVNDN)	Spozna organizacije in delovanje SVNDN in njegove normativne ureditve ter konkretno organiziranost SVNDN v lokalni skupnosti oz. v gospodarski družbi Analizira izkušnje iz različnih nesreč v Sloveniji	Sodeluje pri izvajanju nalog ZRP
Načrti zaščite in reševanja	Spozna nosilce načrtovanja Spozna državne in regijske načrte ZIR za različne nesreče	Uporablja rešitve iz načrtov ZIR in dokumentov požarne varnosti ter varstva pri delu Sodeluje pri izvajanju nalog ZRP, zaščitnih ukrepov in zagotavljanju osnovnih življenjskih pogojev
Zaščitni ukrepi	Spozna: – prostorske, urbanistične, gradbene in druge tehnične zaščitne ukrepe – evakuacijo, namestitev in oskrbo – sprejem in oskrbo ogroženih prebivalcev – radiološko, kemijsko in biološko zaščito – zaklanjanje – zaščito kulturne dediščine	Usklajuje in izvaja zaščitne ukrepe (poudarek na evakuaciji, namestitvi in oskrbi)
Sile in sredstva za zaščito, reševanje in pomoč	Spozna: – naloge ZRP in njihovih izvajalcev – aktiviranje sil za ZRP – sodelovanje Policije in Slovenske vojske pri ZRP ter vlogo ostalih organov	Prepozna sile za ZRP iz lokalnega oz. delovnega okolja
Osebna in vzajemna zaščita	Spozna: – organiziranje, razvijanje in usmerjanje ukrepov prebivalcev – sredstva in opremo za osebno in skupinsko zaščito	Uporablja ukrepe prebivalcev za preprečevanje in ublažitev posledic naravnih in drugih nesreč za njihovo zdravje in življenje ter varnost njihovega premoženja Usmerja izvajanja osebne in vzajemne zaščite ob nesreči

<p>Opazovanje, obveščanje in alarmiranje (OOA) ter znaki za alarmiranje</p> <p>Vloga centrov za obveščanje 112 (CO)</p> <p>Sistem zvez ZARE</p>	<p>Spozna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - organizacijo in delovanje sistema OOA (opazovalno omrežje, CO, alarmni sistem, avtonomni sistem elektronskih komunikacij) - sistem zvez ZARE 	<p>Spremlja in opozarja na preteče nevarnosti</p> <p>Uporablja spletne strani URSZR (www.sos112.si)</p>
<p>Vodenje SVNDN</p> <p>Vloga in naloge nadrejenega poveljnika CZ, njegovega namestnika in članov štaba CZ – pristojnosti in posebna pooblastila</p> <p>Vodenje intervencij – pristojnosti in posebna pooblastila vodje intervencije</p>	<p>Spozna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vodenje v sistemu VNDN - z vlogo in nalogami ter pristojnostmi in posebnimi pooblastili nadrejenega poveljnika CZ, njegovega namestnika in članov štabov CZ - pristojnosti in posebna pooblastila vodje intervencije 	<p>Obvešča nadrejene organe CZ o posledicah naravnih in drugih nesreč</p> <p>Organizira izvajanja zaščite, reševanja in pomoči v skladu z odločitvami nadrejenih organov CZ</p>
<p>Vloga in naloge poverjenika za CZ</p>	<p>Razume:</p> <ul style="list-style-type: none"> - vlogo, dolžnosti in pristojnosti poverjenikov za CZ - sodelovanje z vodjem intervencije in nadrejenim štabom CZ - sodelovanje pri izvajanju zaščitnih ukrepov - navodila in druge pripomočke za delo poverjenika za CZ 	<p>Izvaja naloge ZRP v skladu s svojimi dolžnostmi in pristojnostmi ter odločitvami nadrejenega poveljnika CZ oz. vodje intervencije</p> <p>Praktično uporablja pridobljena znanja z metodo reševanja problemov na predpostavkah nesreč (predpostavke se pripravijo glede na ocene ogroženosti okolij, od koder so udeleženci)</p>
<p>Varnost in zdravje pri delu</p>	<p>Spozna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - varnost in zdravje pri delu na splošno - zagotavljanje varnosti pri reševalnih akcijah 	<p>Opozarja na varnost in zdravje pri reševalnih akcijah</p>
<p>Psihološki vidiki nesreč</p> <p>Odnosi z javnostmi</p>	<p>Spozna psihološke vidike nesreč</p> <p>Spozna osnove odnosov z javnostmi</p>	<p>Prepozna vedenje in reakcije ogroženih in prizadetih</p>

18. KONČNA DOLOČBA

Z dnem, ko začne veljati ta program, preneha veljati program usposabljanja poverjenikov za Civilno zaščito št. 851-268/96 z dne, 18. 7. 1996.

Dr. Ljubica Jelusič

MINISTRICA ZA OBRAMBO

Številka: 604-75/2009-2
Ljubljana, dne 13. 5. 2009

